

Univormun kutistuessa lihakset tulevat paremmin näkyviin

Puolustusministeri Stefan Wallin vierailulla Vaasassa 17.1.2012

Puolustusministeri Stefan Wallin vieraili 17.1.2012 Vaasassa pitäen kaksikielisen esityksen aiheesta "Puolustuksemme tänään ja tulevaisuudessa - Försvaret idag och i framtiden". Käyntiin liittyi Eva Biaudet'n presidentinvaalikampanjan vauhdittaminen RKP:n puheenjohtajan ominaisuudessa. Tämä näkyi mm. ministerin rentona vapaa-aikapukeutumisenä esitelmätilaisuudessa.

Puolustusministerin esityksen ajankohta oli mielenkiintoinen. Onhan Puolustusvoimia odottavien säästöjen ja rakenneuudistuksen valmistelu tulossa päätökseensä lähiviikkoina. Asian valmisteluvaiheesta johtuen kuulijat eivät saaneetkaan ministeriltä sen paremmin esityksessä kuin esitystä seuranneessa kyselytuokiossa mitään yksityiskohtaisia tietoja esim. varuskuntien tai joukko-osastojen lakkauttamisesta tai yhdistämisestä. Vaasalaisia olisivat erityisesti kiinnostaneet Dragsvikin varuskunnan sekä Keuruun ja Niinisalon joukko-osastojen kohtalot. Selkeät yleiset – julkisuudessaakin jo aiemmin esillä olleet – linjaukset sen sijaan sisältyivät ministerin esitykseen.

Puolustuksemme peruspilareina säilyvät yleinen asevelvollisuus, koko maan puolustaminen alueelliseen puolustusjärjestelmään perustuen, kansainväliseen kriisinhallintaan osallistuminen sekä kansalliseen turvallisuuteen liittyvä viranomaisyhteistyö.

Muutospaineita Puolustusvoimille tulee useasta eri lähteestä. Puolustusvoimien kokonaisbudjetti pienenee lähivuosina n. 10 %. Samanaikaisesti budjetin sisällä on merkittäviä kustannuspaineita: materiaali vanhenee ja sekä korvaavan materiaalin että uusinvestoinnin kustannusnousu on 4-8 % vuodessa, henkilöstön yksikkökustannukset nousevat 2 % vuodessa ja kiinteistökustannukset 2,5 % vuodessa. Merkittävää on myös sähkö- ja muun energian jatkuva kustannusnousu. Toisen tyyppisen muutostarpeen, muutokselle samalla suuntaa näyttävän luo asevelvollisuusikäluokan merkittävä pieneneminen. Tämän hetkinen 33000 asevelvollisen joukko pienenee vuosikymmenen loppuun mennessä 28500:an vuositasolla.

Wallinin mielestä on selvää, että juustohöyläperiaatteella kustannuspaineesta ei selvitä. Tarvitaan suuriakin rakenteellisia uudistuksia. Esimerkkinä Wallin käytti maavoimien kustannusrakennetta. Jos henkilöstömenojen ja materiaalikustannusten annettaisiin nousta edellä todetulla tavalla, edessä olisi v. 2020 tilanne, jossa varsinaiseen toimintaan ei jäisi enää lainkaan varoja. Tulevat ratkaisut pitävät kuitenkin sisällään sen, että nämä kolme kustannuskomponenttia pysyvät keskenään samansuuruisina. Varuskuntia on lakkautettava ja joukko-osastoja yhdistettävä, henkilökuntaa on vähennettävä ja materiaalin osalta on pitkän aikavälin ohjelmalla ja keskittymällä turvattava Puolustusvoimien jatkuva toimintakyky.

Ministeri Wallin kertoi eduskuntavaalien aikaan ja niitä seuranneissa hallitusneuvotteluissa olleensa Puolustusvoimien määräraahaleikkauksia vastaan. Kun hallitusohjelmaan kuitenkin kirjattiin myös Puolustusvoimia koskevat säästöt, puolustusministerin tehtävänä on panna ne toimeen. Wallin yritti vakuuttaa kuulijat, että oikeilla toimenpiteillä Puolustusvoimien toimintakyky säilyy supistuksista huolimatta. Varuskuntien lakkauttamisia murehtiville hän viestitti, että Suomea ei nykyoloissa puolusteta varuskunnista, ei ainakaan puolityhjiä. Ja yleisesti: "Kun univormu kutistuu, niin lihakset tulevat paremmin näkyviin".

Ilkka Virtanen
Pohjanmaan Maanpuolustuskilta